

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 23ης Οκτωβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-109/02,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους E. Traversa και G. Wilms, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τους W.-D. Plessing και M. Lumma,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφαρμόζοντας μειωμένο συντελεστή φόρου προστιθεμένης αξίας για τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν μουσικά σύνολα είτε απευθείας στο κοινό είτε για

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών καθώς και για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες απευθείας στο κοινό, ενώ εφαρμόζει τον κανονικό συντελεστή για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49), ως έχει κατόπιν της εκδόσεως της οδηγίας 1999/49/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, που τροποποίησε την οδηγία 77/388 ως προς τον κανονικό συντελεστή (ΕΕ L 139, σ. 27),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, A. La Pergola και P. Jann (εισηγητή) δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού έλαβε υπόψη την απόφαση να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, τον οποίο άκουσε προηγουμένως,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Μαρτίου 2002, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφαρμόζοντας μειωμένο συντελεστή φόρου προστιθεμένης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ) για τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν μουσικά σύνολα είτε απευθείας στο κοινό είτε για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών καθώς και για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες απευθείας στο κοινό, ενώ εφαρμόζει τον κανονικό συντελεστή για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49), ως έχει κατόπιν της εκδόσεως της οδηγίας 1999/49/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, που τροποποίησε την οδηγία 77/388 ως προς τον κανονικό συντελεστή (ΕΕ L 139, σ. 27, στο εξής: έκτη οδηγία).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

- 2 Κατά το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας, υπόκεινται στον φόρο προστιθεμένης αξίας οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο εσωτερικό της χώρας υπό υποκειμένου στο φόρο που ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτήν.

- 3 Το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', της έκτης οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Ο κανονικός συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας ορίζεται από τα κράτη μέλη ως ποσοστό της φορολογητέας βάσης να είναι ίδιος για τις παραδόσεις αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Από την 1η Ιανουαρίου 1999 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2000, το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 15 %.

[...]

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν έναν ή δύο μειωμένους συντελεστές. Οι συντελεστές αυτοί ορίζονται ως ποσοστό της φορολογητέας βάσης το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 5 % και εφαρμόζονται μόνο στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών των κατηγοριών που προβλέπονται στο παράρτημα Η.»

- 4 Η έβδομη κατηγορία του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας αφορά το «δικαίωμα εισόδου σε παραστάσεις, θέατρα, τσίρκο, πανηγύρια, λούνα-παρκ, συναυλίες, μουσεία, ζωολογικούς κήπους, κινηματογράφους, εκθέσεις και σε παρόμοια πολιτιστικά γεγονότα και σχετικούς χώρους» καθώς και τη «λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών». Η όγδοη κατηγορία του παραρτήματος περιλαμβάνει τις «υπηρεσίες [που παρέχουν] συγγραφείς, συνθέτες ή καλλιτέχνες σκηνης, καθώς και τα δικαιώματα αυτών».

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

- 5 Το άρθρο 12, παράγραφος 2, σημείο 7, στοιχείο α, του Umsatzsteuergesetz του 1999 (γερμανικού νόμου του 1999 για τον φόρο επί του κύκλου εργασιών, BGBl. I, σ. 1270)

προβλέπει μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ, ίσο προς 7 %, για τις «υπηρεσίες που παρέχουν τα θέατρα, οι ορχήστρες, τα σύνολα μουσικής δωματίου, οι χορωδίες και τα μουσεία, καθώς και για την οργάνωση θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών από άλλες επιχειρήσεις».

- 6 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, κατά τη νομολογία του Bundesfinanzhof (Γερμανία), η εφαρμογή του μειωμένου αυτού συντελεστή ισχύει για τους σολίστες μόνον εφόσον ενεργούν ταυτοχρόνως ως διοργανωτές της συναυλίας. Αντιθέτως, οι υπηρεσίες που παρέχουν οι σολίστες σε διοργανωτή συναυλιών υπόκεινται στον κανονικό συντελεστή του ΦΠΑ.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

- 7 Με έγγραφο οχλήσεως της 4ης Μαΐου 1999, η Επιτροπή ενημέρωσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ότι, κατά την άποψή της, η μνημονευθείσα στην προηγούμενη σκέψη νομολογία συνιστά παράβαση του κοινοτικού δικαίου, μεταξύ άλλων του άρθρου 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας, στο μέτρο που επιφυλάσσει διαφορετική μεταχείριση στα μουσικά σύνολα και στους σολίστες που εργάζονται για διοργανωτή συναυλιών, χωρίς αυτό να βρέσκει έρεισμα σε κανένα νομοθετικό κείμενο.
- 8 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε απάντηση στο έγγραφο αυτό, απηύθυνε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με έγγραφο της 24ης Ιανουαρίου 2000, αιτιολογημένη γνώμη με την οποία επαναλάμβανε τις αιτιάσεις της και καλούσε το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να επανορθώσει την κατάσταση.
- 9 Με έγγραφο της 5ης Απριλίου 2000, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απάντησε στις αιτιάσεις της Επιτροπής, αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους έκρινε αναγκαία τη διαφορετική αυτή μεταχείριση.

- 10 Η Επιτροπή, θεωρώντας την ως άνω απάντηση μη ικανοποιητική, αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 11 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράβαση του κράτους μέλους είναι αποδεδειγμένη. Κατά την άποψή της, η αρχή της φορολογικής ουδετερότητας δεν επιτρέπει τη διαφορετική μεταχείριση, ως προς τον ΦΠΑ, παρόμοιων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που τελούν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται επίσης όσον αφορά τη φορολόγηση με συντελεστή μειωμένο σε σχέση με τον κανονικό.
- 12 Ομοίως, η αρχή της αντικειμενικότητας απαιτεί την εφαρμογή ενός και του αυτού κανόνα για φορολογητέες πράξεις της ίδιας φύσεως. Οι εν λόγω πράξεις τεκμαίρονται ομοειδείς, εφόσον αποτελούν παραλλαγές της ίδιας φορολογητέας πράξεως και η πράξη αυτή περιλαμβάνεται σε μία από τις κατηγορίες του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας, όπως είναι οι «υπηρεσίες που παρέχουν οι [...] καλλιτέχνες σκηνής» οι οποίες εμπίπτουν στην όγδοη κατηγορία του παραρτήματος αυτού.
- 13 Η έννοια αυτή καλύπτει προφανώς τόσο τους σολίστες όσο και τα μουσικά σύνολα. Επομένως, πρέπει να εφαρμόζεται επ' αυτών ενιαίος συντελεστής.
- 14 Η Γερμανική Κυβέρνηση ζητεί την απόρριψη της προσφυγής ως αβάσιμης. Ισχυρίζεται, πρώτον, ότι το γεγονός ότι οι επίμαχες πράξεις ανήκουν στην ίδια κατηγορία του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας δεν αποδεικνύει ότι είναι ομοειδείς. Στη

γερμανική απόδοση του παραρτήματος αυτού, η έκφραση «Werke [...] von [...] ausübenden Künstlern» κάνει αόριστη αναφορά στους «καλλιτέχνες σκηνης», πράγμα που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή σε ορισμένες μόνον από τις οικείες υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην όγδη κατηγορία του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας δεν υπόκεινται κατ' ανάγκη στις ίδιες συνθήκες επιβολής του ΦΠΑ, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν διακριτική ευχέρεια ως προς αυτό.

- 15 Εν πάση περιπτώσει, οι εν λόγω υπηρεσίες δεν είναι ομοειδείς. Τα μουσικά σύνολα διακρίνονται από τους σολίστες βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, ήτοι ανάλογα με τον αριθμό των μελών τους. Αυτό έχει καθοριστική σημασία για το περιεχόμενο και τη δομή της μουσικής που ερμηνεύουν.
- 16 Η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι η εν λόγω εθνική κανονιστική ρύθμιση δεν στηρίζεται στην όγδη κατηγορία του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας, όπως αναφέρει η Επιτροπή, αλλά στην έβδομη κατηγορία που κάνει λόγο μόνο για συναυλίες και όχι για υπηρεσίες παρεχόμενες από σολίστα. Επομένως, δεν συντρέχει παραβίαση των αρχών της ουδετερότητας και της αντικειμενικότητας, εφόσον η διαφορετική μεταχείριση των υπηρεσιών που παρέχουν οι σολίστες προκύπτει από το κείμενο της έκτης οδηγίας, ήτοι από τον συνδυασμό της έβδομης και της όγδης κατηγορίας του εν λόγω παραρτήματος.
- 17 Τρίτον, στην πραγματικότητα, σκοπός των διατάξεων αυτών είναι η χορήγηση πλεονεκτήματος στον θεατή. Το πλεονέκτημα αυτό διασφαλίζεται εξίσου στην περίπτωση που ο σολίστας δεν μπορεί να τύχει της ευνοϊκής εφαρμογής μειωμένου συντελεστή. Συγκεκριμένα, εφόσον στο πλαίσιο του συστήματος του ΦΠΑ το ποσό του φόρου που επιβάλλεται καθορίζεται από τον συντελεστή του φόρου που εισπράττεται στο τελευταίο στάδιο, το γεγονός ότι η υπηρεσία του σολίστα υπόκειται προηγουμένως σε κανονικό ή μειωμένο συντελεστή δεν θίγει το συμφέρον του κοινού, δεδομένου ότι ο διοργανωτής συναυλιών δικαιούται μειωμένο συντελεστή.

- 18 Τέταρτον, η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή «*nemini licet venire contra factum proprium*». Συγκεκριμένα, στις 13 Νοεμβρίου 1997, υπέβαλε έκθεση [COM (97) 559 τελικό] στην οποία ανέφερε ότι ένα από τα σημαντικά προβλήματα της εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή του ΦΠΑ είναι ο προαιρετικός χαρακτήρας του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας και η απουσία κοινών ορισμών για τις μνημονευόμενες σ' αυτό κατηγορίες. Επομένως, η Επιτροπή δεν δικαιούται να προσάψει παράβαση στα κράτη μέλη, εφόσον η ίδια θεωρεί ότι ο τρόπος με τον οποίο η σχετική νομοθεσία αντιμετωπίζει το ζήτημα αυτό στερείται συνοχής και συνέπειας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 19 Όσον αφορά τον πρώτο άμυντικό ισχυρισμό της Γερμανικής Κυβερνήσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα επιβολής ΦΠΑ με μειωμένο συντελεστή σε ορισμένα εμπορεύματα και σε ορισμένες υπηρεσίες που μνημονεύονται στο παράρτημα Η της οδηγίας αυτής. Επομένως, η απόφαση περί της ασκήσεως του εν λόγω δικαιώματος ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.
- 20 Ωστόσο, ασκώντας την αρμοδιότητα αυτή, τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται την αρχή της φορολογικής ουδετερότητας. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή αυτή δεν επιτρέπει μεταξύ άλλων να αντιμετωπίζονται διαφορετικά από πλευράς ΦΠΑ εμπορεύματα ή υπηρεσίες παρόμοια, δηλαδή ανταγωνιστικά τα μεν με τα δε, οπότε τα εν λόγω εμπορεύματα ή οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να υπόκεινται σε ενιαίο συντελεστή (βλ. απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2001, C-267/99, Adam, Συλλογή 2001, σ. I-7467, σκέψη 36).
- 21 Η γερμανική απόδοση του κειμένου της όγδης κατηγορίας του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας που αναφέρεται, όπως η πλειονότητα των γλωσσικών αποδόσεων, αόριστα στους «καλλιτέχνες σκηνής» δεν αναιρεί τη διαπίστωση αυτή, καθότι πρό-

κειται για λεπτή απόχρωση στη διατύπωση, η οποία, ακόμη και στα γερμανικά, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο εθνικός νομοθέτης έχει τη δυνατότητα να προβαίνει, κατά βούληση, σε διακρίσεις μεταξύ των προσώπων αυτών καθώς να περιορίζει τα πρόσωπα των οποίων οι υπηρεσίες υπόκεινται σε μειωμένο συντελεστή.

- 22 Περαιτέρω, ουδόλως προκύπτει ότι οι υπηρεσίες που παρέχουν οι σολίστες και τα μουσικά σύνολα δεν είναι ομοειδείς ή τουλάχιστον παρόμοιες υπό την έννοια της νομολογίας που υπενθυμίζεται στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως.
- 23 Συγκεκριμένα, η έννοια «καλλιτέχνες σκηνης» καλύπτει, υπό τη συνήθη του όρου έννοια, τόσο τους σολίστες όσο και τα μουσικά σύνολα. Ο αριθμός των ατόμων που βρίσκονται επί σκηνης δεν μπορεί να ασκεί συναφώς επιρροή. Το επιχείρημα ότι το περιεχόμενο και η δομή της μουσικής που ερμηνεύεται πρέπει να καθοριστούν ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων αυτών είναι επίσης αλυσιτελές από φορολογικής απόψεως. Περαιτέρω, αντιφάσκει προς αυτό η ίδια η Γερμανική Κυβέρνηση, καθότι ισχυρίζεται ότι εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής στις εκδηλώσεις που διοργανώνουν οι ίδιοι οι σολίστες και μόνον όταν μια κατά τα λοιπά όμοια εκδήλωση διοργανώνεται από πρόσωπο διαφορετικό από τον σολίστα η παρεχόμενη από αυτόν υπηρεσία φορολογείται με κανονικό συντελεστή.
- 24 Συνεπώς, ο πρώτος αμυντικός ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί.
- 25 Όσον αφορά τον δεύτερο αμυντικό ισχυρισμό της Γερμανικής Κυβερνήσεως, ήτοι ότι, αφενός, η εν λόγω εθνική κανονιστική ρύθμιση δεν στηρίζεται στην όγδοη κατηγορία του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας αλλά στην έβδομη κατηγορία του παραρτήματος αυτού και ότι, αφετέρου, ο συνδυασμός των δύο αυτών κατηγοριών

επιτρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά οι σολίστες και τα μουσικά σύνολα, αρκεί η διαπίστωση ότι ούτε η έβδομη κατηγορία που αναφέρεται αδιακρίτως σε «συναυλίες» ούτε η όγδοη κατηγορία επιχειρούν, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, μια τέτοια διαφοροποίηση. Επιπλέον, η έβδομη κατηγορία αναφέρεται στο «δικαίωμα εισόδου» για εκδηλώσεις όπως οι συναυλίες αλλά όχι στις υπηρεσίες που παρέχουν οι ίδιοι οι μουσικοί ερμηνευτές, τις οποίες αφορά η αιτίαση της Επιτροπής στο πλαίσιο της παρούσας δίκης. Επομένως, αυτός ο αμυντικός ισχυρισμός είναι αλυσιτελής και πρέπει να απορριφθεί.

- 26 Ως προς τον τρίτο αμυντικό ισχυρισμό, ο οποίος στηρίζεται στο δικαίωμα των διοργανωτών συναυλιών σε μειωμένο συντελεστή, αρκεί επίσης η διαπίστωση ότι η παρούσα δίκη δεν αφορά το εν λόγω δικαίωμα αλλά τον συντελεστή που εφαρμόζεται στην παροχή υπηρεσιών από μουσικούς ερμηνευτές. Συνεπώς, και αυτός ο ισχυρισμός είναι αλυσιτελής και πρέπει να απορριφθεί.
- 27 Όσον αφορά τον τέταρτο αμυντικό ισχυρισμό της Γερμανικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως για διάταξη που η ίδια έκρινε ότι στερούνταν συνοχής και συνέπειας, αρκεί η διαπίστωση ότι, ανεξαρτήτως από την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με τα προβλήματα που συνδέονται με την εφαρμογή του παραρτήματος Η της έκτης οδηγίας στο παρελθόν, αυτό δεν μπορεί να επηρεάσει το βάσιμο προσφυγής λόγω παραβάσεως που στηρίζεται στην προφανή διαφορετική μεταχείριση δύο παρόμοιων υπηρεσιών. Επομένως, και αυτός ο αμυντικός ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί.
- 28 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφαρμόζοντας μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ για τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν μουσικά σύνολα είτε απευθείας στο κοινό είτε για λογαριασμό διοργανωτών συναυλιών καθώς και για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες απευθείας στο κοινό, ενώ εφαρμόζει τον κανονικό συντελεστή για τις

υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 29 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, η οποία ηττήθηκε, το κράτος αυτό πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εφαρμόζοντας μειωμένο συντελεστή φόρου προστιθεμένης αξίας για τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν μουσικά σύνολα είτε απευθείας στο κοινό είτε για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών καθώς και για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες απευθείας στο**

κοινό, ενώ εφαρμόζει τον κανονικό συντελεστή για τις υπηρεσίες που παρέχουν σολίστες για λογαριασμό διοργανωτή συναυλιών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α', τρίτο εδάφιο, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, ως έχει κατόπιν της εκδόσεως της οδηγίας 1999/49/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, που τροποποίησε την οδηγία 77/388 ως προς τον κανονικό συντελεστή.

- 2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Edward

La Pergola

Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Οκτωβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

B. Σκουρής